

EUROPE DIRECT
Prešov

4
2024

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

Komisia zriaďuje Alianciu pre kritické lieky s cieľom pomôcť predchádzať nedostatku kritických liekov

Úrad Európskej komisie pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie (HERA) v spolupráci s belgickým predsedníctvom Rady EÚ zriadil Alianciu pre kritické lieky.

Táto iniciatíva vznikla popri neformálnom zasadnutí ministrov zdravotníctva Rady EPSCO ako súčasť opatrení na vybudovanie silnej európskej zdravotnej únie.

Aliancia spája vnútroštátne orgány, priemysel, organizácie zdravotnej starostlivosti, zástupcov občianskej spoločnosti, Komisiu a agentúry EÚ s cieľom identifikovať najlepšie opatrenia na riešenie nedostatku kritických liekov a na predchádzanie nedostatku kritických liekov.

Aliancia, ktorú Komisia prvýkrát oznámila v októbri 2023, sa zameria na priemyselnú politiku a doplní reformu farmaceutických právnych predpisov EÚ, ako ju navrhla Komisia. Je to priama reakcia na výzvu viac ako 23 členských štátov na strategickejšiu autonómiu v tomto odvetví.

V nadväznosti na otvorenú výzvu na vyjadrenie záujmu, ktorá sa začala 16. januára 2024, má aliancia v súčasnosti približne 250 registrovaných členov vrátane ministerstiev vládnych agentúr zastupujúcich členské štáty, spoločnosti alebo organizácie ako zástupcov priemyslu a mimovládnych organizácií.

Kľúčové strategické opatrenia aliancie:

Aliancia zriadená ako inkluzívny a transparentný konzultačný mechanizmus kľúčových zainteresovaných strán:

pracovať na zvýšení bezpečnosti dodávok;

posilniť dostupnosť liekov;

znižovať závislosť dodávateľského reťazca EÚ.

V konečnom dôsledku to prispeje k odolnejšiemu a udržateľnejšiemu farmaceutickému priemyslu v Európe a k bezpečnejším dodávkam liekov pre občanov.

S cieľom posilniť bezpečnosť dodávok vypracuje aliancia strategické odporúčania na riešenie nedostatkov a predchádzanie týmto nedostatkom. Medzi kľúčové faktory, ktoré sa analyzujú, patrí nadmerná závislosť od obmedzeného počtu externých dodávateľov, obmedzené možnosti diverzifikácie a obmedzené výrobné kapacity. Bude to vychádzať z analýzy zraniteľnosti problematických miest v dodávateľskom reťazci kritických liekov na zozname Únie obsahujúcom kritické lieky, ktorú vypracovala Komisia. Odporúčania budú tvoriť spolu s viacročným „strategickým plánom“, ktorý bude obsahovať míľniky a zodpovedajúce lehoty na ich vykonanie.

Diskusie v aliancii pomôžu Komisii identifikovať inovatívne „investičné projekty pre inovačné projekty“, ktoré by mohli využívať finančné prostriedky EÚ a vnútroštátne finančné prostriedky na posilnenie výroby v EÚ.

Aliancia sa bude zaoberať aj tým, ako možno na zvýšenie bezpečnosti dodávok kritických liekov využiť trhové stimuly, ako napríklad možnosť rozšíriť využívanie zmlúv o rezervácii kapacity a spoločného obstarávania.

Aliancia bude mať holistický pohľad na dodávateľský reťazec a jej členovia budú môcť identifikovať nové synergie, ktoré umožnia efektívnejšiu vzájomnú spoluprácu vrátane vytvárania nových partnerstiev. Vzhľadom na globálnu povahu dodávateľského reťazca a veľký záujem, ktorý vyjadrili napríklad viacerí partneri zo západného Balkánu, ako aj susedné krajiny EÚ o účasť v aliancii, by tieto nové partnerstvá mohli priniesť diverzifikáciu dodávateľského reťazca kritických liekov.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_2229

EK vyčlenila 10 miliónov EUR na podporu výskumných pracovníkov z Ukrajiny

Komisia zvýšila rozpočet iniciatívy MSCA4Ukraine, ktorá bola zriadená na podporu výskumných pracovníkov, ktorí boli nútení utiecť z Ukrajiny, o ďalších 10 miliónov EUR. Systém zriadený v rámci akcií Marie Curie-Skłodowskej (MSCA) podporuje vysídlených výskumných pracovníkov od začiatku ruskej útočnej vojny proti Ukrajine.

Dodatočné financovanie umožní najmenej 50 ďalším výskumným pracovníkom vrátane doktorandov a postdoktorandských výskumných pracovníkov, ktorí boli nútení utiecť z Ukrajiny, aby bezpečne pokračovali vo svojej práci na výskumných projektoch.

Zároveň umožní výskumným pracovníkom prístup k odbornej príprave, zručnostiam a možnostiam kariérneho rastu. Osobitná podpora bude k dispozícii organizáciám, ktoré usporadúvajú výskumných pracovníkov a tých štipendistov, ktorí sa presťahujú so svojimi rodinami.

Od svojho spustenia sa v rámci štipendijného programu MSCA4Ukraine podporilo 125 vysídlených výskumných pracovníkov z Ukrajiny, ktorí boli vyškolení a pracujú v 21 krajinách.

Vybraní výskumní pracovníci budú môcť začať nový projekt alebo pokračovať vo svojej predchádzajúcej práci, aby mohli pokračovať vo výskume v akejkoľvek téme podľa vlastného výberu, a to aj v otázkach, ktoré priamo súvisia s pomocou Ukrajine a jej obnove. V súčasnosti spolupracovníci MSCA4Ukrajina prispievajú k témam, ako je vyšetrovanie vojnových zločinov na Ukrajine alebo riešenie potrieb duševnej zdravotnej starostlivosti vysídlených ukrajinských žien.

Tento systém je súčasťou širšej podpory EÚ pre Ukrajinu. Konkrétne v oblasti výskumu a inovácií sa Ukrajina zúčastňuje na programe Horizont Európa a na programe Euratom bez toho, aby musela finančne prispievať. EÚ nedávno otvorila kanceláriu programu Horizont Európa v Kyjeve a zriadila program na pomoc ukrajinským špičkovým technologickým spoločnostiam v rámci Európskej rady pre inováciu (EIC).

Vytvorila aj komunitné centrum Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) na Ukrajine, ktoré ukrajinským inovátorom, ktorí zostávajú vo svojej domovskej krajine, umožní prístup k partnerom, trhom, testovacím zariadeniam, odbornej príprave a investíciám.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_2147

Komisia vydáva odporúčania, ako zlepšiť ochranu detí pred násilím

Európska komisia prijala odporúčanie, ako vytvoriť a upevniť integrovaný systém ochrany detí, ktorý do centra pozornosti kladie blaho dieťaťa. Tento záväzok prijala v stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa. Odporúčaním podporí členské štáty v ich snahe posilniť systémy ochrany detí. Na ochrane detí pred všetkými formami násilia musia uceleným a systematickým spôsobom spolupracovať orgány na všetkých úrovniach správy a riadenia, ako aj občianska spoločnosť vo všetkých sektoroch.

EÚ je domovom pre 80 miliónov detí. Násilie páchané na deťoch je naďalej zásadnou výzvou tak v rámci EÚ, ako aj mimo nej. Vo vekovej skupine 15-ročných študentov 13 % až 29 % z nich nahlasuje určitú formu opakovanej šikany. Sexuálne násilie v detstve nahlásilo až 13,7 % dospelých žien, pričom v skutočnosti je ich pravdepodobne ešte viac. Konanie, resp. nekonanie štátnych orgánov má výrazne väčší vplyv na deti než na akúkoľvek inú spoločenskú skupinu.

Ochrana detí je tak morálnym, ako aj právnym imperatívom. Zároveň je to strategická dlhodobá investícia do našich spoločností.

Hlavné prvky odporúčania:

V centre pozornosti integrovaných systémov ochrany detí by mali byť samotné deti. Tieto ochranné systémy by mali byť prispôbolené ich potrebám a zapájať deti do prijímania rozhodnutí, ktoré sa ich týkajú.

Treba podporiť členské štáty, aby prispôbili svoje systémy tak, aby boli chránené všetky deti pred všetkými formami násilia. Táto podpora by sa mala poskytovať pomocou nástrojov EÚ, ako sú právne predpisy, politiky alebo finančné prostriedky. V tejto súvislosti treba začať predchádzaním diskriminácii a bojom proti nej, poskytovaním cielej podpory a presadzovaním spoločenskej kultúry nulovej úrovne násilia páchaného na deťoch.

Treba vytvoriť všeobecný rámec integrovaných systémov ochrany detí. Členské štáty sa v tejto súvislosti vyzývajú, aby vypracovali národné plány na ukončenie násilia páchaného na deťoch, účinne vykonávali právne predpisy EÚ a vnútroštátne právne predpisy o ochrane detí, zriadili koordinačné štruktúry, posilnili ľudské a finančné zdroje a zlepšili zber údajov.

Treba zlepšiť koordináciu a spoluprácu medzi a naprieč jednotlivými odvetviami a príslušnými orgánmi prostredníctvom odbornej prípravy odborníkov už od miestnej úrovne.

Treba zaviesť komplexné a koordinované podporné opatrenia v prípade, že je spáchané násilie na deťoch. Siahajú od prevencie a včasnej identifikácie cez nahlasovanie incidentov až po podporu vo všetkých odvetviach.

Treba riešiť bezpečie detí online i offline. Cesta vedie cez zlepšovanie digitálnej gramotnosti detí, podporu bezpečného používania digitálnych technológií a odbornú prípravu rodín a opatrovateľov.

Treba chrániť bezúhonnosť a duševné zdravie detí, predchádzať šikanovaniu (aj tomu internetovému) a bojovať proti nemu. Členské štáty sa vyzývajú, aby pre oblasť duševného zdravia vypracovali vnútroštátne stratégie, v rámci ktorých budú prioritnou cieľovou skupinou práve deti.

Treba lepšie využívať dostupné nástroje EÚ v snahe posilniť systémy ochrany detí: právne predpisy, politiky, finančnú podporu, ako sa uvádza v prílohe k oznámeniu. Treba touto iniciatívou osloviť aj krajiny mimo EÚ – vyzvať členské štáty, aby vo svojej vonkajšej činnosti uplatňovali k ochrane detí integrovaný prístup, napríklad aby sa zasadzovali za odstránenie detskej práce, ochranu detí v ozbrojených konfliktoch a ochranu detí pred zmenou klímy a environmentálnymi rizikami.

Súvislosti

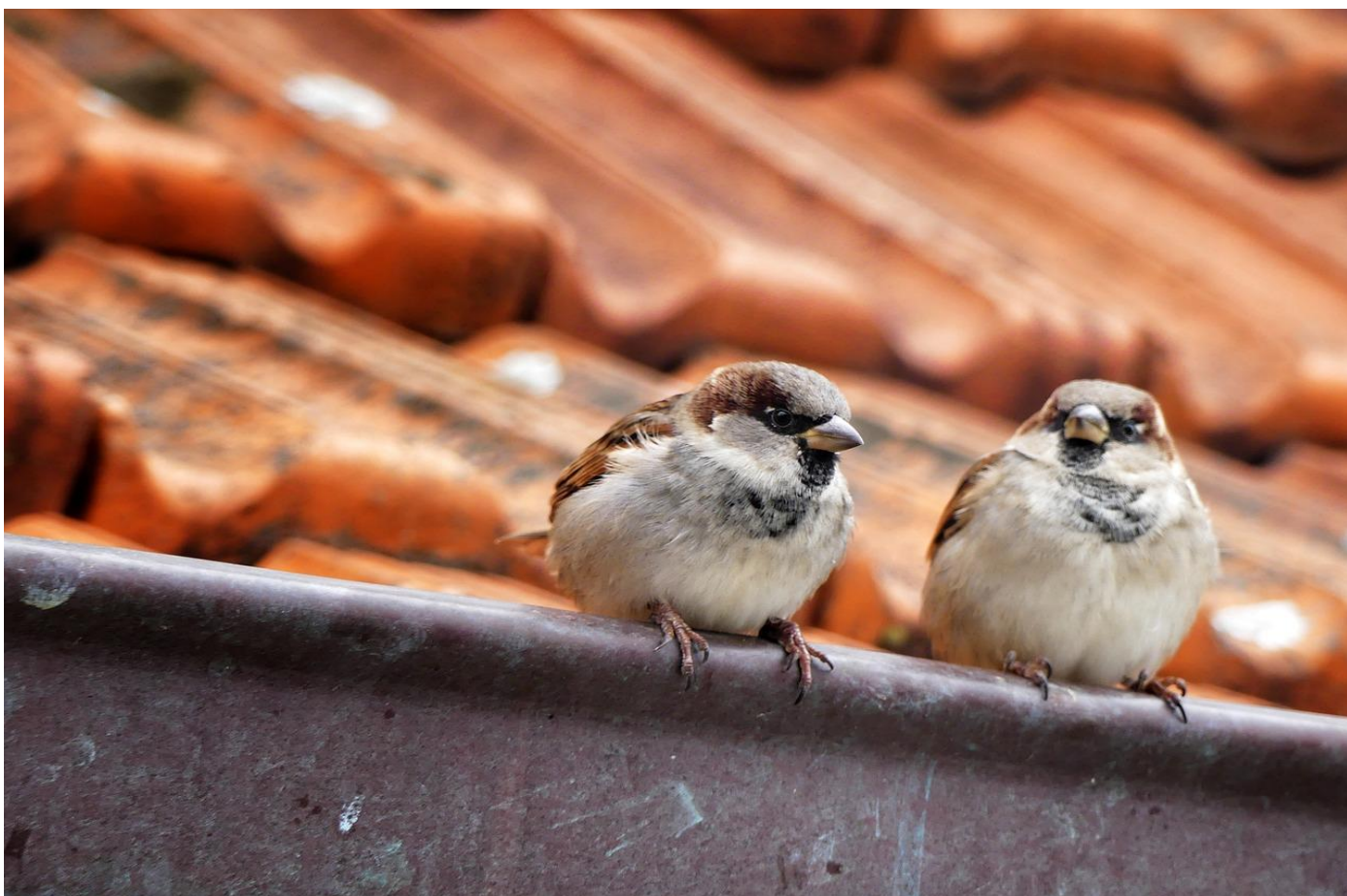
Práva detí sú základnými ľudskými právami. V článku 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii sa stanovuje cieľ EÚ podporovať ochranu práv dieťaťa, ktorá je zakotvená v článkoch 24 a 32 Charty základných práv EÚ. Zmluvnými stranami Dohovoru OSN o právach dieťaťa sú všetky členské štáty EÚ.

Odporúčanie odzrkadľuje názory viac než 1 000 detí získané prostredníctvom novej platformy EÚ pre participáciu detí. V rámci prípravy tejto iniciatívy prebehla rozsiahla konzultácia, ktorej súčasťou bola aj otvorená verejná konzultácia a mapovanie systémov ochrany detí v členských štátoch uskutočnené Agentúrou pre základné práva.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_2243

Smernica o energetickej efektívnosti budov prijatá s cieľom znížiť účty za energie a zmierniť emisie

Komisia víta konečné prijatie posilnenej smernice o energetickej hospodárnosti budov, ktorá je ďalším míľnikom Európskej zelenej dohody. Ide o právny predpis, ktorý tvorí pre členské štáty rámec na zníženie emisií a spotreby energie v budovách v celej EÚ: od domovov a pracovísk až po školy, nemocnice a iné verejné budovy. Prispeje tak k zlepšeniu zdravia a kvality života ľudí. Stanovujú sa v ňom ambiciózne ciele na zníženie celkovej spotreby energie budov v celej EÚ.

Pritom sa ale zohľadnili aj špecifické okolnosti jednotlivých krajín. Členské štáty si môžu vybrať, na ktoré budovy sa zamerajú a aké opatrenia prijmú. Zvýši sa tým dopyt po čistých technológiách vyrobených v Európe a vytvoria sa pracovné miesta, investície a rast.

Každý členský štát prijme svoju vlastnú národnú trajektóriu na zníženie priemernej spotreby primárnej energie v bytových budovách o 16 % do roku 2030 a o 20 až 22 % do roku 2035. Pokiaľ ide o nebytové budovy, bude potrebné zrenovovať 16 % budov s najhoršou hospodárnosťou do roku 2030 a 26 % do roku 2033. Členské štáty budú môcť od tejto povinnosti oslobodiť určité kategórie bytových aj nebytových budov vrátane historických budov alebo rekreačných obydľí. Občanom sa dostane podpora pri ich úsilí o zlepšenie svojich domovov. Smernica ukladá povinnosť zriadiť jednotné kontaktné miesta s úlohou poskytovať poradenstvo v oblasti obnovy budov. Takisto obsahuje ustanovenia o verejnom a súkromnom financovaní, vďaka ktorému sa renovácia stane cenovo dostupnejšou a uskutočniteľnejšou.

Smernica posilní energetickú nezávislosť Európy v súlade s plánom REPowerEU, pretože vďaka nej sa zníži miera nášho využívania dovážaných fosílnych palív. Podľa revidovanej smernice sú „nulové emisie“ pre nové budovy normou. Všetky nové bytové a nebytové budovy musia mať nulové emisie z fosílnych palív na mieste, pričom od 1. januára 2028 to platí pre budovy vo verejnom vlastníctve a od 1. januára 2030 pre všetky ostatné nové budovy – s možnosťou osobitných výnimiek. Posilnená smernica jednak obsahuje nové ustanovenia na postupné ukončenie využívania fosílnych palív na vykurovanie v budovách a na podporu zavádzania solárnych zariadení, a jednak prihliada na okolnosti jednotlivých členských štátov. Členské štáty budú musieť takisto zabezpečiť, aby boli nové budovy pripravené na slnečnú energiu.

Od 1. januára 2025 nebudú povolené dotácie na montáž samostatných kotlov na fosílna palivá. Smernica takisto posilní zavádzanie udržateľnej mobility – vďaka ustanoveniam o príprave kabeláže, nabíjačkách pre elektromobily a o parkovacích miestach pre bicykle.

V revidovanej smernici sa stanovuje aj lepšie plánovanie obnovy a technická a finančná podpora, ktoré budú mať zásadný význam pre spustenie vlny obnovy v celej EÚ. V záujme boja proti energetickej chudobe a zníženia účtov za energiu budú musieť renováciu sprevádzať a stimulovať finančné opatrenia. Zamerané musia byť najmä na zraniteľných odberateľov a budovy s najhoršou hospodárnosťou, v ktorých žije vyšší podiel obyvateľov energeticky chudobných domácností.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_1965

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfpa.sk

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

Kde nás nájdete?

**17. novembra 6600/1, 080 01
Prešov, č.m. 93**

**europedirect@sfpa.sk
www.edpresov.sk**

**EUROPE DIRECT
Prešov**

[instagram.com/edpresov](https://www.instagram.com/edpresov)

facebook.com/edpresov

twitter.com/edpresov

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

